

BUURTKLIMAATJE

ONDERZOEK
OPSCHALEN
ONTWIKKELING
GROENBLAUWE
SCHOOLPLEINEN
BIJ NIEUWBOUW

Opdrachtgever:

Miranda Nauta - programmamanager Rotterdam gaat voor Groen, Gemeente Rotterdam
Elijan Bes - Projectmanager Groenblauwe schoolpleinen, gemeente Rotterdam

Interviews met:

Coen Booster – manager integraal huisvestingsprogramma onderwijs, gemeente Rotterdam
Pim Commandeur – projectleider huisvesting voor diverse schoolbesturen
Ian Mostert – projectleider kind en natuur IVN
Annemiek Bongers – initiatiefnemer atelier Ondertussen, stichting Tussentuin, Oeverloos
Trudi Hofstede – beleidsadviseur onderwijshuisvesting, gemeente Rotterdam
Maaïke Oude Ophuis – beleidsadviseur onderwijshuisvesting, gemeente Rotterdam
Luuk Bijl – adjunct schoolleider Fridtjof Nansen
Yolande van der Meirsch – manager, beleidsadviseur onderwijshuisvesting, gemeente Rotterdam

Informatie ingewonnen bij:

Gemeente Zoetermeer

Benno Moor – portefeuillemanager vastgoed gemeente Zoetermeer
Kirsten Mastenbroek – projectleider/adviseur groen en biodiversiteit gemeente Zoetermeer

Vrije School Vredenhof

Derek Gobel – ouder, mede initiatiefnemer groenblauw schoolplein
Ernstjan Cooman - directeur
Femke Bouwer - docent

BUURTKLIAMATJE

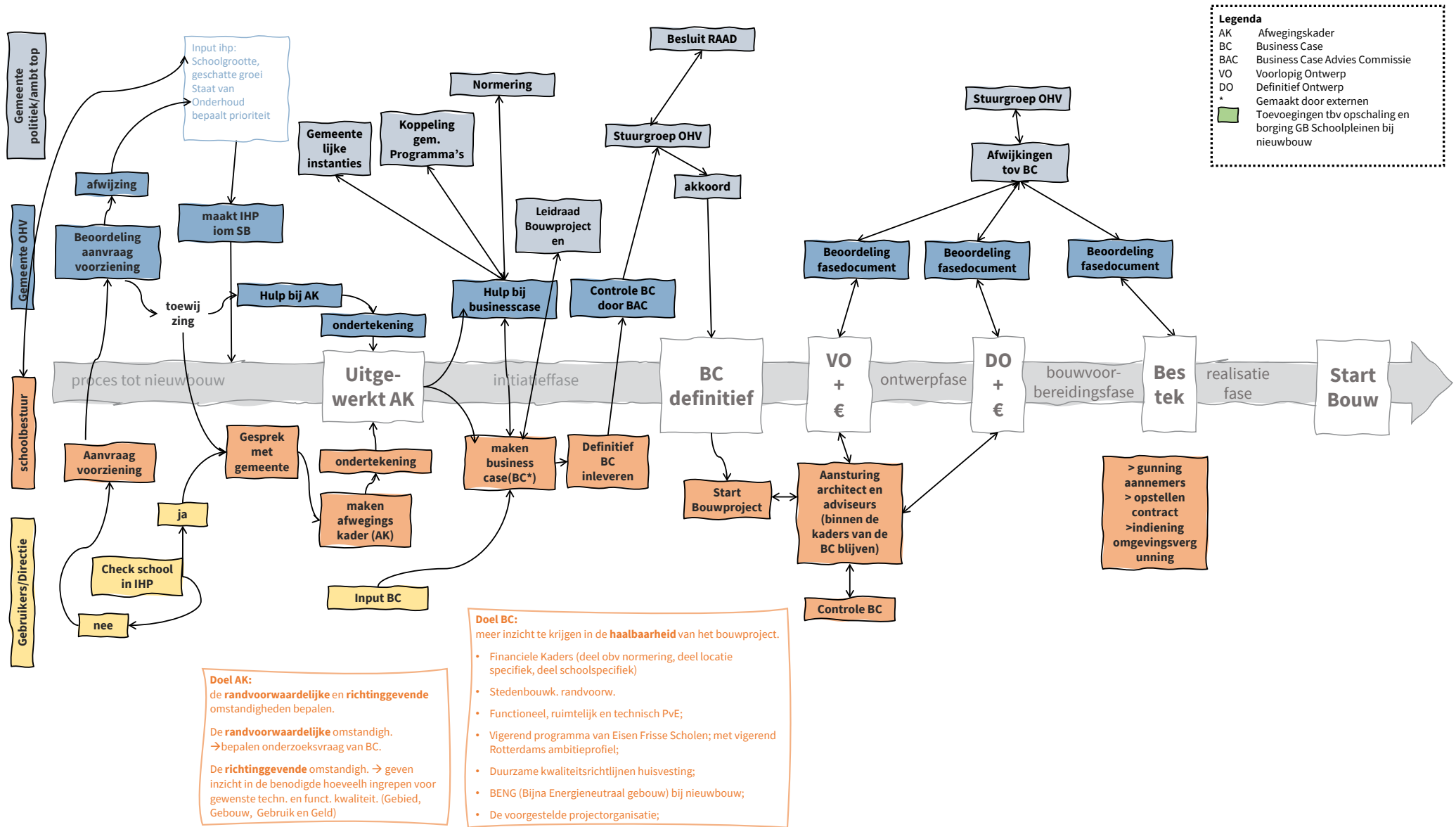
ONDERZOEK OPSCHALEN ONTWIKKELING GROENBLAUWE SCHOOLPLEINEN WAARNEMINGEN

	stakeholders					
	Ouders Kind	Schoolleiders Pedagogische Visie Schooldirectie	Beleidsbepalers Bouwheren Schoolbestuur	OHV-managers Beleidsavies Team OHV	uitvoerders ontwerpers De Markt	De samenleving De Wijk De Stad
Leveren nu	Ideën voor de inrichting van het schoolplein, creatieve oplossingen voor klimaatopgave Kinderen leveren nauwelijks input voor het het nieuwbouwproces.	Ambitiedocument met de koppeling van pedagogische wensen en uitgangspunten aan kansen voor nieuwbouwplannen voorgebouwd voor gebouw (maar over het algemeen niet voor het plein)	Business Case PVE (adviesbureau)	Integraal Huisvestingsplan en de vastgestelde Business Case Verordening Leidraad Bouwprojecten Onderwijs Hulp bij businesscase	SO/VO/DO/Bestek Gebouw, met onderdeel daarvan: het schoolplein (architect) Begroting/Raming/Offerte daarvan: het schoolplein (bouwer)	Wens voor een leefbare, klimaatbestendige stad waar kinderen veilig kunnen opgroeien en zich kunnen ontplooiën
Nodig	Een plek om te spelen, ontwikkelen, ontdekken, natuureducatie, klimaatbewustwording, rekening houdend met hun eigen behoeften Ruimte om deze wensen te uiten en invloed te hebben op de ontwikkeling van groenblauwe schoolpleinen	Inzicht in het nieuwbouwproces: hoe creëert de directie mogelijkheden om visie van de school om te zetten in fysieke uitwerking, inzicht in kosten/regelgeving, hulp bij koppeling pedagogische visie aan ambitiedocument inzetten plein als buitenleslokaal	Inzicht in kosten, financieringsmogelijkheden. Hoe kunnen wensen/ambities school worden gekoppeld aan regels en financiële & beleidskaders inzicht in belang van het proces snappen	Benodigde maatregelen voor een groenblauwschoolplein: wat zijn kosten, wat leveren ze op. Maatregelen opnemen in normering levert duidelijkheid op voor het proces Inzicht in planning maatregelen, wat moet tijdens de bouw, wat kan eventueel later Kwaliteitsinput voor het IHP Visie van de school >> om hier op te sturen	inzicht in consequenties voor ontwerp en uitvoering inzicht in normeringen welke maatregelen zijn er?	buurtplein, ontmoetingsplek in de schaduw, plek voor kinderen om na schooltijd te spelen, afstromingsgebied bij extreme regen, natuureducatie voor kinderen Ruimte om deze wensen te uiten en invloed te hebben op de ontwikkeling van groenblauwe schoolpleinen
Product	Verbeelding van ideeën en oplossingen voor een groenblauw schoolplein	Processchema voor nieuwbouwontwikkeling en mogelijkheden voor beïnvloeding Documentschema Visie van de school	Overzicht van groenblauwe maatregelen op een Menukaart + kosten + effecten Congres/campagne om het belang van GBSchoolpleinen te agenderen Inzicht in subsidies en hulp bij aanvragen	Overzicht van groenblauwe maatregelen op een Menukaart + kosten + effecten Normeringsteksten	Ontwerp- en uitvoeringsleidraad GB-Schoolpleinen	Congres/campagne/lobby om het belang van GBSchoolpleinen te agenderen

tijdelijke stakeholder
De samenleving Het kind team GB-SP
subsidie programma Groen Blauw SchoolPleinen Bestaand Begeleiding ontwikkeling GB-SP bestaand Toetsen scholen op input en uitvoering
kennis van programmateam wordt onderdeel van het proces tot nieuwbouw van plein en school. financiële input uit bouwpraktijk doel is overbodig worden
menukaart cofinanciering hulp bij visie- ambitiedocument

ONDERZOEK OPSCHALEN ONTWIKKELING GROENBLAUWE SCHOOLPLEINEN WAARNEMINGEN

BUURTKLIAMAATJE

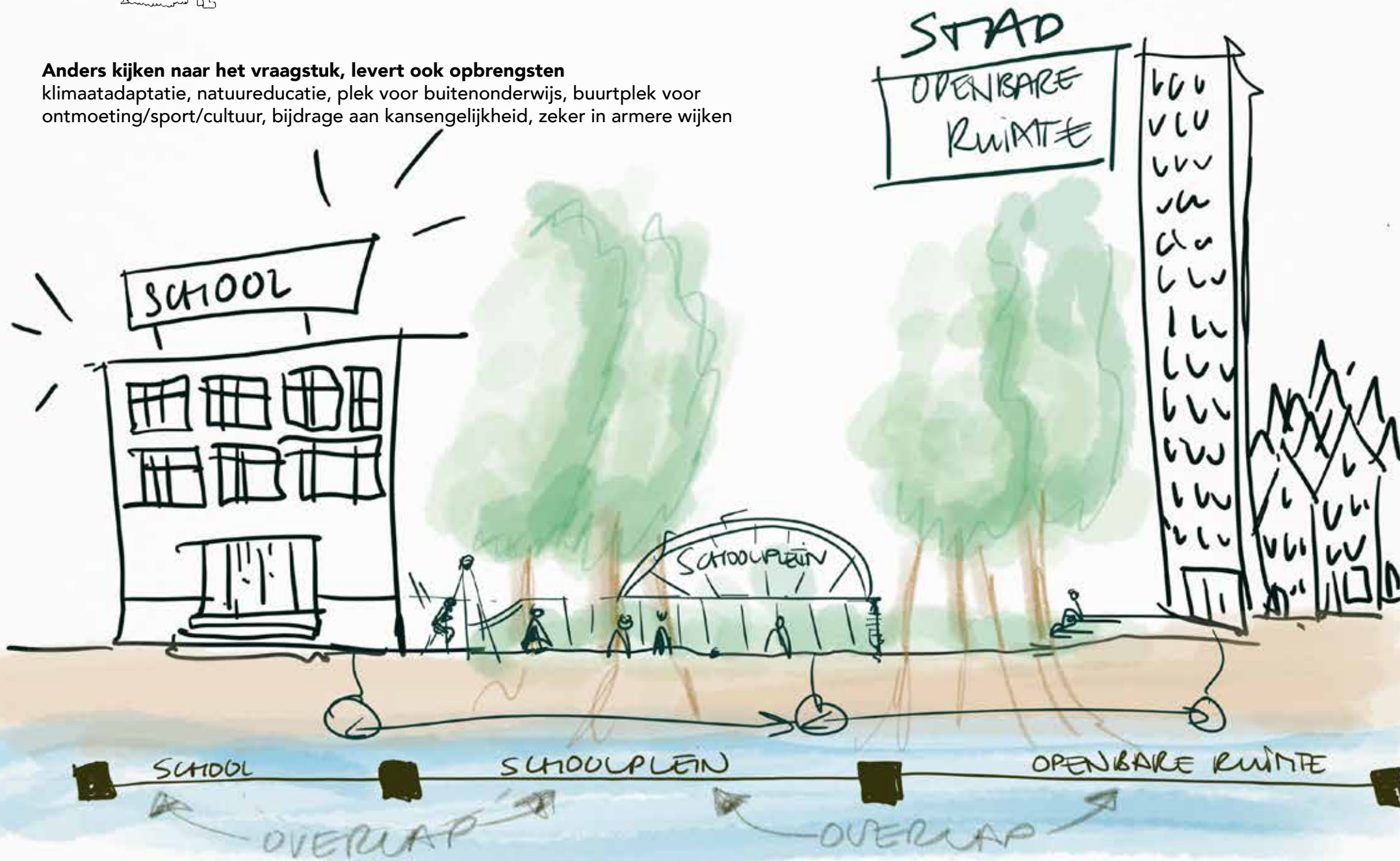

waarnemingen:

- Businesscase is leidend.
- Uitgangspunt zijn financiële en beleidskaders, GB-schoolplein is daar niet in opgenomen en dus is het in de praktijk heel moeilijk om te waarborgen dat er een GB-schoolplein komt.
- Visie/ambitie van school, kind, stad wegen niet zwaar mee.

BUURTKLIAMATJE

Anders kijken naar het vraagstuk, levert ook opbrengsten
klimaatadaptatie, natuureducatie, plek voor buitenonderwijs, buurtplek voor
ontmoeting/sport/cultuur, bijdrage aan kansengelijkheid, zeker in armere wijken

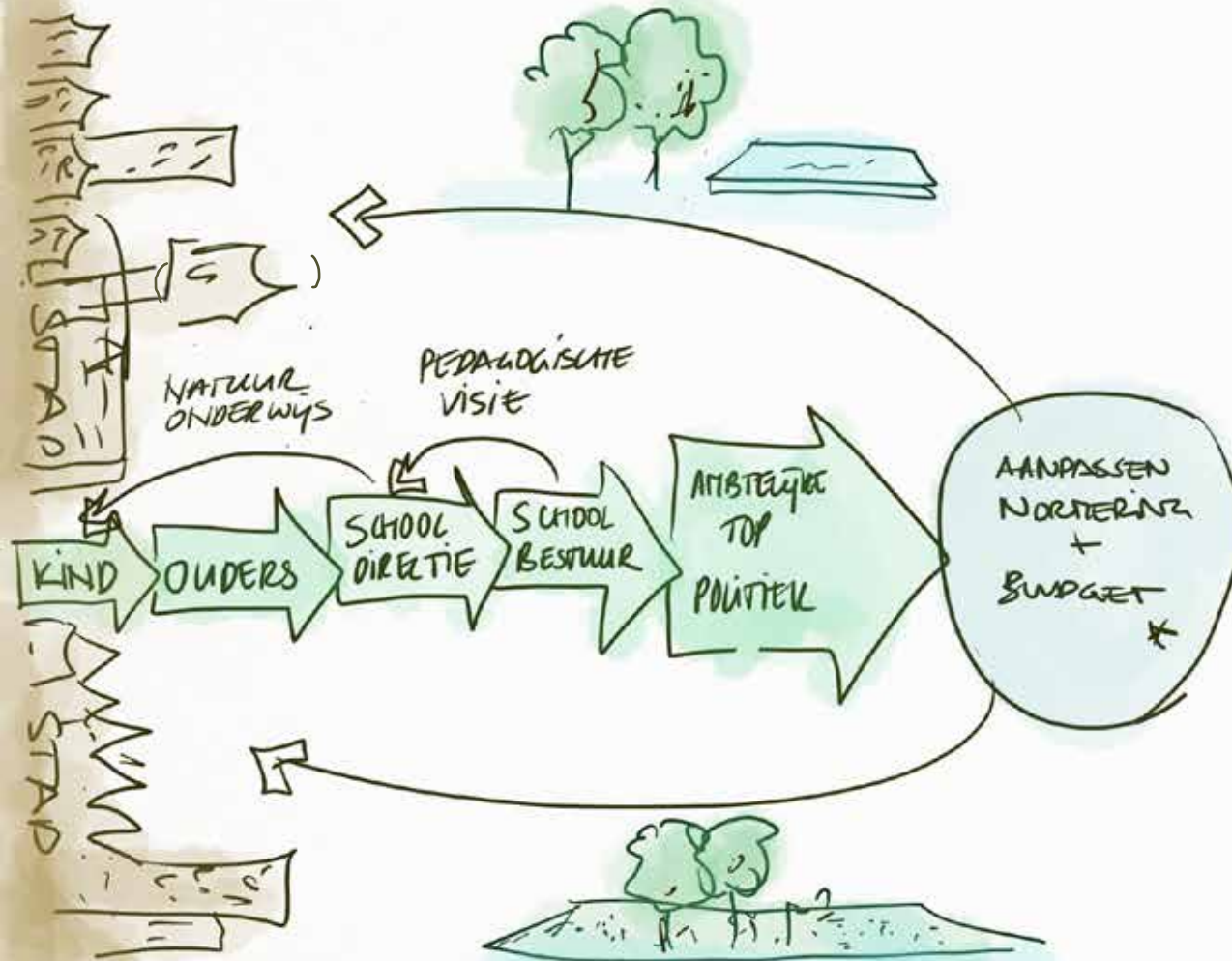
BUURTKLIMAATJE

Draagvlak creëren en werken aan een andere mindset.

Draagvlak verkrijgen door vergroten van kennis en vergroten ambassadeursgroep. De waarde van GB-schoolpleinen laten zien bij gemeentelijke organisatie, politiek, schoolbesturen, ouders, kind.

De korte termijn acties kunnen helpen bij de lange termijn.

* LANGE WEG!

Acties!

Visiedocument maken gemeente en schoolbesturen wat

Normering aanpassen door politiek

Ambitiedocument GB schoolplein door schooldirectie

Opbrengsten voor Ouders, Kinderen en Buurt betrekken in Businesscase.

Cofinanciëring GB schoolplein bij nieuwbouw (peergroup vergroten)

Begeleiding schooldirecties vanuit besturen ogb proces GB schoolplein vergroten

Leidraad bouwprojecten een link naar menukaart/website GB schoolplein

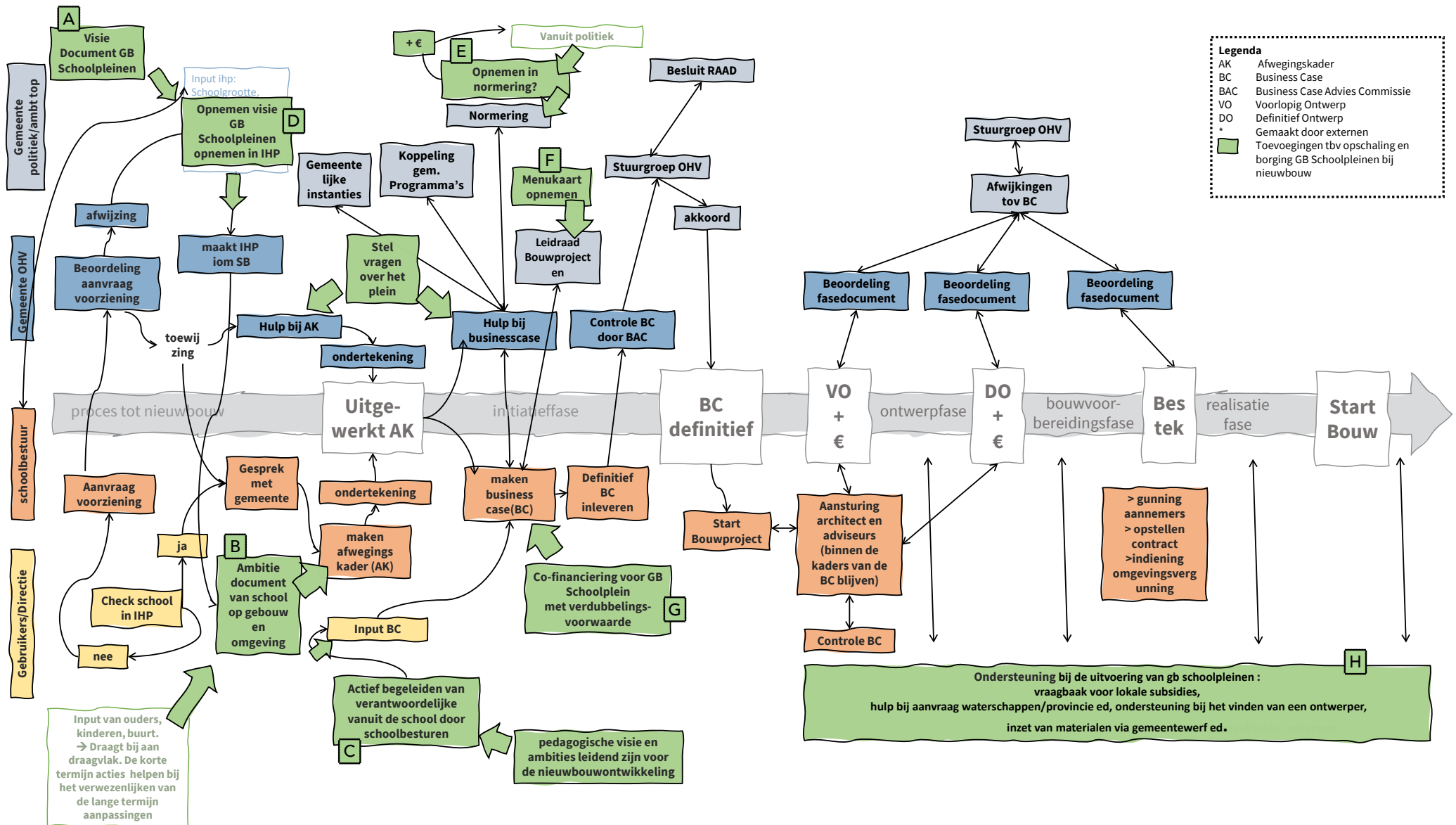
ondersteuning bij uitvoering

Er zijn genoeg ideeën!

ONDERZOEK OPSCHALEN ONTWIKKELING GROENBLAUWE SCHOOLPLEINEN ONTWIKKELSCHEMA

BUURTKLIMAATJE

Toevoegingen tbv opschaling en borging groenblauwe schoolpleinen bij nieuwbouw

- A** Voorafgaand aan het proces tot nieuwbouw: **Visie/kadernota** waarin schoolbesturen en gemeenten hun gezamenlijke visie op groenblauwe schoolpleinen vastleggen. In de nota wordt de **visie op GB schoolpleinen vertaald in doelstellingen** voor klimaatadaptatie, voor de ontwikkeling van het kind en voor de meerwaarde voor de buitenruimte in de stad.

In het proces tot nieuwbouw:

- B** Schoolbestuur en school stellen een **ambitiedocument** op waar het GB schoolplein onderdeel van is. In het ambitiedocument beantwoordt de school vragen over de klimaatopgaven, de relatie pedagogische visie/schoolplein en betekenis van het schoolplein voor de buurt.
- C** **Begeleiding door schoolbesturen:** Met een strategisch adviseur duurzaamheid/klimaat/pedagogische visie die vanuit ervaring en expertise schooldirecties kan ondersteunen.
- D** In het **IHP** benoemt de gemeente de **visie/kadernota** als voorwaarde voor aanvraag nieuwbouw/renovatie. In dit IHP worden de vragen genoemd die in het ambitiedocument beantwoord moeten worden (vragen over klimaatopgaven/klimaatadaptatie/pedagogische visie schoolplein/ betekenis schoolplein voor de stad).

Toevoegingen tbv opschaling en borging groenblauwe schoolpleinen bij nieuwbouw

- E** GBschoolpleinen in de normering opnemen. Politiek en financieel draagvlak vereist.
- F** In de bouwleidraad wordt een menukaart/link naar website GB schoolpleinen varankerd met info over mogelijke maatregelen, opbrengsten en kosten
- G** In de businesscase staat de financiële vertaling van de visie op een GB schoolplein voor klimaat, kind én stad. Verdeling van extended bouwbudget. Wat wordt betaald uit het bouwbudget/wat draagt schoolbestuur bij/ welke andere financieringsmogelijkheden zijn er/worden verkend/ is cofinanciering vanuit de gemeente nodig/gewenst. En wat zijn de extended opbrengsten.
- H** Ondersteuning bij de uitvoering van gb schoolpleinen: vraagbaak voor lokale subsidies, hulp bij aanvraag waterschappen/provincie ed, ondersteuning bij het vinden van een ontwerper, inzet van materialen via gemeentewerf ed.

BUURTKLIJMAATJE

ONDERZOEK OPSCHALEN ONTWIKKELING
GROENBLAUWE SCHOOLPLEINEN
CASUÏSTIEK

BUURTKLIMAATJE

ONDERZOEK OPSCHALEN ONTWIKKELING
GROENBLAUWE SCHOOLPLEINEN
CASUÏSTIEK

KRACHT VAN DE VERBEELDING

Wat gebeurt er als je kinderen de mogelijkheid geeft om na te denken over hun eigen schoolplein?

Dan komen er glijbanen van het dak, maar ook bomen en gras, bloemen en moestuinen. De gevel begroeit en er komt sowieso meer kleur.

En die glijbaan? Dat is een slimme glijbaan. Het dak vangt water op tijdens een wolkbreuk. Wanneer het heel warm is wordt dit water losgelaten in de glijbaan. Dat brengt verkoeling voor de kinderen, maar het zorgt er ook voor dat de planten, de bomen en het gras een tijd van droogte overleven.

BUURTKLIAMATJE

BUURTKLIMAATJE

ONDERZOEK OPSCHALEN ONTWIKKELING
GROENBLAUWE SCHOOLPLEINEN
CASUÏSTIEK

BUURTKLIMAATJE

